qualities of cadets of Ukrainian higher military educational institutions during kettlebell lifting training. Baltic Journal of Health and Physical Activity, 11 (3), 27-38. doi: 10.29359/BJHPA.11.3.04.

6. Prontenko, K., Griban, G., Tymoshenko, O., Bezpaliy, S., Kalynovskyi, B., Kulyk, T. et al. (2019). Methodical system of kettlebell lifting training of cadets during their physical education. International Journal of Applied Exercise Physiology, 8(3.1), 240-248. https://doi.org/10.30472/ijaep.v8i3.1.656.

7. Prontenko, K., Griban, G., Prontenko, V., Andreychuk, V., Tkachenko, P., Kostyuk, Yu., et al. (2017). Kettlebell lifting as a means of physical training cadets in higher military educational institution. Journal of Physical Education and Sport, 17(4), 2685-2689. doi:10.7752/jpes.2017.04310.

8. Prontenko, K., Griban, G., Prontenko, V., Opanasiuk, F., Tkachenko, P., Zhukovskyi, Ye., et al. (2018). Health improvement of cadets from higher military educational institutions during kettlebell lifting activities. Journal of Physical Education and Sport, 18(1), 298-303. doi:10.7752/jpes.2018.01040.

9. Prontenko, K., Andreychuk, V., Martin, V., Prontenko, V., Romaniv, I., Bondarenko, V., Bezpaliy, S. (2016). Improvement of physical preparedness of sportsmen in kettlebell sport on the stage of the specialized base preparation. Journal of Physical Education and Sport., 16 (2), 540-545. doi:10.7752/jpes.2016.02085.

Reference

1. Andreychuk V. Ya. "Metodichnl osnovi girovogo sportu: navch. posibnik". Lviv: Triada plyus, 2007. 500 s.

2. "Neollmpiyski silovi vidi sportu: pidruchnik" / Martin V. D., Andreychuk V. Ya., Ivanitskiy B. V., Bezpalenko V. I., Sheremeta S. R., Kuvaldina O. V., Portah V. S. Lviv: LDUFK. 2017. 628 s.

3. "Fizichne vihovannya, spetsialna fizichna pidgotovka i sport viyskovosluzhbovtsiv: pidruchnik" / P. Tkachuk, S. Romanchuk, V. Afonin, V. Andreychuk, V. Klimovich, M. Kuznetsov, O. Lesko, O. Loyko, A. Oderov, A. Petruk, S. Fedak. Lviv: NASV, 2019. 291 s.

4. Maulit, M. R., Archer, D. C., Leyva, Wh. D., Munger, C. N., Wong, M. A., Brown, L. E., et al. (2017). Effects of kettlebell swing vs. explosive deadlift training on strength and power. International Journal of Kinesiology & Sports Science, 5(1), 1-7. doi:10.7575/aiac.ijkss.v.5n.1p.1.

5. Prontenko, K., Griban, G., Bloshchynskyi, I., Boyko, D., Loiko, O., Andreychuk, V., et al. (2019). Development of power qualities of cadets of Ukrainian higher military educational institutions during kettlebell lifting training. Baltic Journal of Health and Physical Activity, 11 (3), 27-38. doi: 10.29359/BJHPA.11.3.04.

6. Prontenko, K., Griban, G., Tymoshenko, O., Bezpaliy, S., Kalynovskyi, B., Kulyk, T. et al. (2019). Methodical system of kettlebell lifting training of cadets during their physical education. International Journal of Applied Exercise Physiology, 8(3.1), 240-248. https://doi.org/10.30472/ijaep.v8i3.1.656.

7. Prontenko, K., Griban, G., Prontenko, V., Andreychuk, V., Tkachenko, P., Kostyuk, Yu., et al. (2017). Kettlebell lifting as a means of physical training cadets in higher military educational institution. Journal of Physical Education and Sport, 17(4), 2685-2689. doi:10.7752/jpes.2017.04310.

8. Prontenko, K., Griban, G., Prontenko, V., Opanasiuk, F., Tkachenko, P., Zhukovskyi, Ye., et al. (2018). Health improvement of cadets from higher military educational institutions during kettlebell lifting activities. Journal of Physical Education and Sport, 18(1), 298-303. doi:10.7752/jpes.2018.01040.

9. Prontenko, K., Andreychuk, V., Martin, V., Prontenko, V., Romaniv, I., Bondarenko, V., Bezpaliy, S. (2016). Improvement of physical preparedness of sportsmen in kettlebell sport on the stage of the specialized base preparation. Journal of Physical Education and Sport., 16 (2), 540-545. doi:10.7752/jpes.2016.02085.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.1(129).21
УДК 796.81-043.61

Рябченко В.Г.
кандидат педагогічних наук, доцент,
Донець І.О.
кандидат педагогічних наук,
Костюченко М.А., Черезов Ю.О.
старші викладачі
Академія Державної пенітенціарної служби, кафедра фізичної підготовки м. Чернігів

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

В статті проводиться аналіз стану та розглядаються основні напрямки формування здорового способу життя студентів вишів під час фізичного виховання. Встановлено, що ефективність фізичного виховання та формування здорового способу життя студентів пов'язані з різними факторами. В залежності від конкретних моментів на перший план виходять питання зміцнення матеріально – технічної бази для фізкультурно – спортивних занять, а також підвищення рівня фінансового забезпечення та покращення науково – методичного рівня викладачів кафедр фізичного виховання тощо.

Відзначено, що реалізація вказаних напрямків необхідна в межах кожної дисципліни зокрема в фізичному вихованні. Сьогоднішня гнучка програма з фізичного виховання для вищих навчальних закладів надає кафедрам варіантні можливості втілення закладених ідей, але в той же час має й певні невідповідності. Особливо чітко вони проявляються в системі «мета – результати». Наголошено, що фізичне виховання та здоровий спосіб життя є одними з найважливіших елементів виховання активних громадян незалежної країни під час їх навчання.

Ключові слова: *здоровий спосіб життя, фізичне виховання, здоров'я, тренувальні заняття, фізичні вправи, студентська молодь.*

Рябченко В.Г., Донець И.А., Костюченко М.А., Черезов Ю.А. Физическое воспитание как фактор формирования здоровья студентов технических специальностей. *В статье проводится анализ современного состояния и основных направлений формирования здорового образа жизни студентов вузов в процессе физического воспитания. Определено, что эффективность физического воспитания и формирования здорового образа жизни студентов в вузах обусловлена разными факторами. В зависимости от конкретных условий на первый план выдвигаются вопросы укрепления материально – технической базы для физкультурно – спортивных занятий, а также повышения уровня заработной платы и повышение научно – методической подготовки преподавателей кафедры физического воспитания.*

Отмечено, что реализация названных направлений необходима в каждой дисциплины, а конкретнее, в физическом воспитании. Та гибкая программа по физическому воспитанию для учебных заведений, которая есть в настоящее время, предоставляет кафедрам разнообразные возможности воплощения заложенных в ней идей и в то же время имеет ряд несоответствий. Особенно чётко они проявляются в системе «цели – результаты».

Физическое воспитание и здоровый образ жизни являются одними из важнейших элементов воспитания активных граждан во время их обучения.

Ключевые слова: *здоровый образ жизни, физическое воспитание, здоровье, тренировочные занятия, физические упражнения, студенческая молодёжь.*

Ryabchenko V., Donets I., Kostyuchenko M., Cherezov Y. Physical education as a factor in shaping the health of students of technical specialties. *The article describes a modern state and main directions of forming health mode of life of students when physical education. It is stated that the effectiveness of physial education and forming health mode of life of students is conditioned with the help of various factors. Depending on certain conditions the main items are the questions of strengthening material and technical base for sport lessons, increasing a level of financial providing as well as imroving scientific and methodological level of teachers of physical education etcetera.*

It is noted that a realization of stated directions is necessary for each discipline namely at physical education. At present the flexible program on physical education for higher educational establishments gives the possibility of realization the ideas but at the same time it has some disadvantages. These disadvantages are seen at a system "purposes – results".

Physical education and health mode of life are the one of the most important elements of forming active people of a state when their learning.

Key words: *health mode of life, physical education, a health, training lessons, physical exercises, students.*

Постановка проблеми. Науковці говорять про те, що протягом останніх десятиріч склалася тенденція на зниження здоров'я та фізичної підготовленості дітей дошкільного віку, школярів та учнів середніх спеціальних навчальних закладів, а також студентів вишів. Це пов'язано не тільки з економікою та з екологією, а також з недооцінкою в навчальних закладах оздоровчої та виховної ролі фізичного виховання такого контингенту населення відповідно до сучасних вимог .

Сьогоднішні процеси економічного та соціального розвитку вимагають нового підходу до фізичної культури, а також до формування здорового способу життя та фундаментального обгрунтування норм фізичного виховання .

Одним із засобів нормального розвитку фізичної культури та формування здорового способу життя студентської молоді є науково обгрунтована програма та апробовані на практиці форми конкретного використання методів фізичної культури та спорту в виші.

Мета дослідження. Головною метою даної роботи є теоретичний аналіз сучасного стану та напрямів формування здорового способу життя студентської молоді під час фізичного виховання.

Завдання дослідження. Проаналізувати значення фізичного виховання як чинника формування здоров'я студентів; виявити особливості здорового способу життя студентської молоді.

Методи дослідження. Узагальнити наукові дані щодо фізичного виховання як чинника формування здорового способу життя студентів.

Практична значущість. Отримані дані можуть бути використані в практичній діяльності педагогів під час проведення практичних занять з фізичного виховання зі студентами.

Аналіз нових досліджень та публікацій. Згідно з твердженнями низки дослідників, в фізичному вихованні студентської молоді є така ситуація, яка полягає в протиріччі між рівнем соціальних вимог і ефективністю фізичного виховання. Вирішення цього питання тільки шляхом покращення матеріальної бази та підвищення рівня професійної підготовки педагогічних кадрів на даний момент недостатньо.

Виходячи з вище викладеного, необхідно шукати інші шляхи підвищення ефективності фізичного виховання в вищих навчальних закладах. Провідні фахівці до основних напрямків роботи відносять: вдосконалення внутрішньо-системних зв'язків та відносин в народній освіті; підвищення якості програмно – нормативного забезпечення. Треба відзначити те, що фізичне виховання, як частина загальної системи народної освіти, повинно змінюватися відповідно до особливостей його розвитку та функціонування .

Дані досліджень фізичного стану студентської молоді говорять про те, що значна кількість студентів (більше 36 %) та студенток (73 %) практично не займаються фізичною культурою в вільний від занять час. Заняття фізичною культурою викликають поганий настрій та пригніченість у 70 % студентів та у 47 % студенток. Втомленість, в'ялість, роздратованість відмічені після таких занять у 72 % студентів та 82 % студенток. Разом з цим п'ята частина обстежених мають надлишкову

масу; 50 % мають відхилення в розвитку опорну – рухового апарата. Близько 60 % абітурієнтів мають вкрай низьку фізичну підготовку .

Постійне зростання інформації та психологічних навантажень пред'являють підвищені вимоги до здоров'я а також до фізичного розвитку та підготовленості студентської молоді. Коли студент має обмаль часу, все більшу роль відіграє оптимізація навчальних навантажень та засобів, які використовуються для досягнення поставленої мети. Зокрема методика тестування та оцінка фізичної підготовленості, яка створена раніше, з дисципліни «Фізичне виховання», має вузько-направлений характер та не виконує повною мірою своїх функцій.

Результати дослідження. Метою фізичного виховання та формування здорового способу життя в виші є зміцнення здоров'я, а також виховання фізичної культури студента та здатність реалізовувати її в соціально – професійній, а також в фізкультурно – оздоровчій діяльності та в сім'ї.

Процес формування здорового способу життя та занять фізичною культурою передбачає вирішення таких виховних, розвиваючих та оздоровчих завдань: виховання потреби в фізичному вдосконаленні та в

здоровому способі життя; формування системи теоретичних знань та практичних навичок в області фізичної культури; забезпечення необхідного рівня професійної готовності майбутніх фахівців, яке включає фізичну підготовленість, тренованість, працездатність, розвиток професійно – значущих фізичних якостей та психологічних здібностей; повноцінне використання засобів фізичної культури для профілактики захворювань, збереження та зміцнення здоров'я, оволодіння навичками самоконтролю під час фізкультурно – спортивних занять; залучення студентів до активної фізкультурно – оздоровчої діяльності із засвоєнням цінностей фізичної культури та набуттям досвіду її використання з метою всебічного розвитку особистості.

Однак наявна система фізичного виховання та формування здорового способу життя студентів не дозволяє в повній мірі вирішувати поставлені завдання. Причинами цього є: недостатня кількість закінчених науково – дослідних робіт з даного питання; недостатнє число педагогічних кадрів, які ставлять на меті не тільки освітні, але й оздоровчі завдання; недостатня матеріальна база з приладами для експрес – діагностики ефективності педагогічного процесу; недостатня організація роботи; матеріальні стимули не спостерігаються.

До основних недоліків системи фізичного виховання та формування здорового способу життя в вишах відносяться: відсутність єдиного підходу в визначенні структури та змісту тестування, а також оцінки здоров'я та фізичної підготовленості студентів; недостатня наукова обгрунтованність та добротність самих фізичних вправ, прийнятих як тести контролю за рівнем розвитку фізичних якостей, рухових вмінь та навичок; відсутність послідовності в змісті тестування та нормативах оцінки на різних етапах формування особистості; використання в якості нормативів оцінки фізичної підготовленості «норми більшості», яка одержана як середня величина при кількісному аналізі; недостатнє враховування вимог щодо моторики людини від сучасного виробництва.

Для вирішення цих питань важливо вдосконалити мотиваційно – потребову сферу студентів і на цій основі сформувати в них активне та здорове ставлення до фізкультурно – оздоровчих занять та до фізичного вдосконалення.

Особлива увага працівників вишів звертається на студентів, які поступають на перший курс. Відмічається, що більшість з них не мають достатньої фізичної та спортивно – технічної підготовленості. Низький рівень мотиваційно – потребової сфери пов'язаний з недостанім знанням питань щодо фізичної культури та здорового способу життя, а також обмеженістю фізкультурно – спортивних інтересів. Все це відображається й на ставленні їх до навчальних та позанавчальних занять фізичними вправами, а також впливає на успішність та відвідування занять. Недостатній розвиток фізичних якостей викликає занижену самооцінку, невпевненість в собі, а це викликає пасивність та незадоволення заняттями.

При вивченні динаміки фізичного розвитку та фізичної підготовленості студентів, а також їхнього здоров'я в період навчання в виші деякі автори вважають, що темпи приросту показників фізичної підготовленості студентів після 2 – го курсу сповільнюються, а на 4 – му навіть різко знижуються .

У старшокурсників, в яких відсутні обов'язкові заняття з фізичного виховання та які не займаються самостійно фізичною культурою та спортом, чітко спостерігається зниження фізичної працездатності та зміна в здоров'ї. Також особливо хвилює факт зменшення кількості студентів, які самостійно займаються в вільний час різними видами фізичної культури та спорту.

Очевидно, що систематична фізкультурно – оздоровча робота з основною масою студентів ведеться не на відповідному рівні. В більшості вишів України фізичним вихованням на старших курсах продовжує займатися лише та незначна частина студентів, яка досягла певних досягнень в певному виді спорту. Більшість студентів знаходиться осторонь від занять фізичною культурою та спортом. Це говорить про те, що планомірна робота кафедр фізичного виховання та спортивних клубів зводиться до певної спортивної підготовки незначної кількості студентів. Це пояснюється тим, що правління спортивних клубів, яке перш за все повинне вирішувати завдання організації фізкультурно – оздоровчої та спортивно – масової роботи в позанавчальний час, займається підготовкою ведучих спортсменів, формуванням збірних команд для змагань тощо. Як правило, цими питаннями займаються й кафедри фізичного виховання. Така підміна масово - оздоровчої та навчально – виховної роботи з фізичного виховання нерідко спостерігається .

Треба зазначити те, що вирішення даного питання ось яке: на основі єдиного керівництва, а також на об'єднанні зусиль всіх зацікавлених організацій добиватись більш гармонійного та повноцінного використання різних форм фізичного виховання, створюючи цим самим необхідний і достатній руховий режим.

Пошук резервів для збільшення обсягу рухової діяльності йде, як правило, двома шляхами.

Перший визначається якістю програмно – нормативних документів вищої школи; в залежності від вдосконалення програми відмічається постійне збільшення кількості годин для фізичного виховання. Але це вимагає збільшення штатів й розширення спортивної бази вишів.

Альтернативний напрямок пов'язаний з вдосконаленням форм організації навчання, а також зі збільшенням кількості рухової активності за рахунок більш вузької спеціалізації та підвищення моторної щільності занять; за рахунок постійного покращення методики їх проведення для того, щоб сформувати у студентів звичку стосовно систематичного використання засобів фізичної культури та спорту в позанавчальний час.

Заняття із спортивною спрямованістю позитивно впливають на вирішення деяких питань фізичного виховання. Зокрема, коли є спортивна спеціалізація, краще здійснювати періодизацію фізичної підготовки й визначати ступінь засвоєння рухових дій. Все це дозволяє студентам показувати більш високі результати й добиватися виконання розрядних нормативів. Але не можна не відмітити те, що побудова навчання на основі спортивної спеціалізації дає певний однобічний розгляд цього питання. Зокрема деякі автори говорять так: ця форма занять недостатньо впливає на всебічний фізичний розвиток студентів.

Ми вважаємо, що використання одного з видів спорту разом з додатковим обсягом вибіркових фізичних вправ дозволяє отримати достатній результат. Студенти мають як всебічний фізичний розвиток, так й високий ступінь спортивно – технічної підготовленості.

Ми вважаємо, що періодичне включення в фізкультурно – оздоровчі заняття елементів кругового тренування дозволить виключити елемент монотонності занять та сприятиме різнобічному впливу на організм тих, хто займається. В літературі зустрічаються дані про вплив кругового тренування на динаміку фізичного розвитку та фізичної підготовленості студентів. Також проводились дослідження щодо використання різних варіантів комплексно – кругової форми проведення занять із застосуванням обтяжень при виконанні вправ. При цьому студентів орієнтують на відповідний режим рухової діяльності. Така форма проведення занять більш ефективна при вдосконаленні певних проявів рухових якостей. Крім цього, вона більшою мірою сприяє підвищенню активності, а також цілеспрямованості та дисципліни у студентів на навчальних заняттях.

Про користь комплексного підходу при організації навчально – тренувального процесу говорять багаточисельні експериментальні дані, а саме: використання цього підходу дає гармонійний розвиток людини, а різнобічні навантаження покращують силу, швидкість та витривалість більшою мірою аніж односпрямовані вправи.

Одним із шляхів підвищення ефективності фізичного виховання в виші є покращення якості навчального заняття. Практика роботи показує, що ефективність заняття з фізичного виховання в даний час визначається не вибором одного, хай навіть ефективного метода, а використанням комплексу методів і прийомів, а також вмінням їх організовувати, а це дозволяє отримати максимальний результат.

Основною формою цілеспрямованого використання фізичної культури та спорту в вищій школі є обов'язкові навчальні заняття. Однак вони не забезпечують якісного вирішення завдань фізичного виховання та формування здорового способу життя студентів.

Очевидно, що фізичне виховання й формування здорового способу життя є одним єдиним процесом без якого неможливо вирішення основного завдання – гармонійний розвиток психічно та фізично здорової особистості.

Сьогодні питання здоров'я є предметом досить інтенсивних та різнобічних досліджень. Світоглядною і методологічною основою цих досліджень є філософське осмислення феномена здоров'я.

Філософія розглядає питання здоров'я як назріле практичне питання на сучасному етапі його розвитку та виділяє її практичну та гносеологічну сторони.

Здоров'я людини як практичне питання – це питання про створення необхідних економічних, а також соціальних, політичних та духовних аспектів здоров'я людини.

Здоров'я як пізнавальне питання постає як питання приведення в відповідність сформованих раніше знань про те, що є здоров'я людини з сучасним рівнем вимог науки та практики (тобто на нових методологічних, теоретичних та емпіричних рівнях).

Здоров'я – це комплексне поняття, яке не може бути виведене поза межі філософської концепції людини, науковим виразом якої виступає філософське вчення про людину; це вчення орієнтується на те, що людина є результатом природньої, а також біологічної та соціальної еволюції та як породження цієї еволюції повинно бути оптимально пристосованою до природи та до створеною людиною культури.

Висновки. Отже, в сучасній педагогіці питання взаємодії виховання залежно від стана здоров'я студентської молоді є одним з найбільш актуальних питань. Враховуючи сучасне соціальне та екологічне середовище особливе значення має динаміка фізичного стану як фактору, що відображає рівень фізичного розвитку, а також фізичної досконалості організму та здоров'я студентів. Акцент в охороні та в зміцненні здоров'я повинен ставитись на участі в цьому процесові самих студентів, а також за рахунок підвищення в них якості знань, вмінь та навичок щодо формування здорового способу життя засобами фізичної культури та спорту.

Література

1. Грибан Г. П. Життєдіяльність та рухова активність студентів: [монографія] / Г. П. Грибан – Житомир: Рута, 2009 – С. 389 – 432.

2. Ільченко С. С. Рухова та спортивна складова в ієрархії видів

дозвілля студентів педагогічних спеціальностей нефізкультурного профілю // Педагогіка, психологія та медико – біологічні проблеми фізичного виховання та спорту / С. С. Ільченко – 2016 - № 5 – С. 33 – 37.

3. Наказ МОН України № 642 від 09.07.2009 р. «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента».

4. Раевский Р. Т. Здоровье, здоровый и оздоровительный образ жизни студентов / Р. Т. Раевский, С. М. Канишевский – под общей редакцией Р. Т. Раевского – Одесса: Наука и техника, 2008 – 556 с.

5. Ходинов В. Влияние занятий физическим воспитанием студентов на возможность практического использования

полученных знаний и навыков для укрепления здоровья / В. Ходинов // Збірник наукових праць Волинського державного університету імені Л. Українки – Луцьк, 2005 – С. 382 – 384.

References

1. Griban G. P. (2009) Znyttedial'nist' ta rukhova aktyvnist' studentiv: [monographia] / G. P. Griban – Zhytomir: Ruta, – S. 389 - 432.

2. Il'chenko S. S. (2016) Rukhova ta sportyvna skladova v ierarkhii vidiv dozvillya studentiv pedagogichnykh special'nostei nefizkul'turnogo profilu // Pedagogika, psykhologia ta medico – biologichi problemi fizichnogo vykhovannya ta sportu / S. S. Il'chenko - № 5 – S. 33 – 37.

3. Nakaz MON Ukraini № 642 vid 09.07.2009 r. "Pro organisaziu vyvchennya gumanitarnykh disziplin za vil'nim vyborom studenta".

4. Raevskii R. T. (2008) Zdorov'e, zdorovii i ozdorovitel'nii obraz zhizni studentov / R. T. Raevskii, S. M. Kanishevskii / Pod obshhei redakziei R. T. Raevskogo – Odessa: Nauka i tekhnika, – 556 s.

5. Khodinov V. (2005) Vlianie zanyatii fizicheskim vospitaniem studentov na vozmozhnost' prakticheskogo ispol'zovania poluchennykh znanii i navykov dlia ukreplenia zdorov'a / V. Khodinov // Zbirnyk naukovykh praz' Volyns'kogo derzhavnogo universyteta imeni L. Ukrainki – Luz'k, – S. 382 – 384.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.1(129).22

Саїнчук М.М.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту
Національний університет оборони України
імені Івана Черняховського, м. Київ
Саїнчук А.М.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту
Національний університет фізичного виховання і спорту України

РАННЬОРАДЯНСЬКІ БАТЛИ ЗА ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Розглянуто ранньорадянські батли різних стейкхолдерів за цілепокладання фізичної культури. Показано, що інституціоналізація фізичної культури цього періоду відбувалась в умовах гострого теоретичного дискурсу, персональних конфліктів на рахунок того, якому цілепокладанню варто бути. Встановлено, що протягом 1920-х років оздоровче (гігієнічне) цілепокладання фізичної культури під проводом М.О. Семашко веде боротьбу на два фронти: перший – з «Пролеткультом» М. І. Подвойського; другий – із «воєнізацією» Б.О. Кальпуса. Відхід М.О. Семашко наприкінці 1920-х років поклав край суперечкам щодо ціннісного цілепокладання радянської фізичної культури. Із 1930-х років у СРСР цілепокладання у фізичній культурі, як і всіх інших інституціях, залежатиме від політичної кон'юнктури. Виявлено, що адекватно артикульовані цілі, які відповідають соціальним запитам й очікуванням, здатні сформувати пул стейкхолдерів і запустити інституціоналізацію.

Ключові слова: *інституціоналізація, воєнізація, «гігієністи», цілепокладання, «пролеткульт».*

Саинчук Н. Н., Саинчук А. М. Раннесоветские батлы за целеполагание физической культуры. *Рассмотрены раннесоветские батлы разных стейкхолдеров за целеполагания физической культуры. Показано, что институционализация физической культуры этого периода происходила в условиях острого теоретического дискурса, персональных конфликтов на счет целеполагания. Установлено, что в течение 1920-х годов оздоровительное (гигиеническое) целеполагание физической культуры под руководством Н.А. Семашко ведет борьбу на два фронта: первый – с «Пролеткультом» Н.И. Подвойского; второй – с «военизацией» Б.А. Кальпуса. Уход Н.А. Семашко в конце 1920-х годов положил конец спорам о ценностном целеполагании советской физической культуры. С 1930-х годов в СССР целеполагания в физической культуре, как и всех других институтах, будет зависеть от политической конъюнктуры. Выявлено, что адекватно артикулированные цели, соответствующие социальным запросам и ожиданиям, способны сформировать пул стейкхолдеров и запустить институционализацию.*

Ключевые слова: *институционализация, военизация, «гигиенисты», целеполагание, «пролеткульт».*

Sainchuk M.M., Sainchuk A.M. Early Soviet battles for goal-setting of physical culture. *The article considers the early Soviet battles of various stakeholders for the purpose of physical culture. Institutionalization of physical culture of this period took place in the conditions of acute theoretical discourse, personal conflicts over goal setting. It has been established that during the 1920s the health-improving (hygienic) goal setting of physical culture under the leadership of M.O. Semashko fought on two fronts: the first was with M.I. Podvoisky «Proletcult»; the second – with B.O. Kal'pus "militarization". The end of the 1920s put an end to the controversy over the value goal setting of Soviet physical culture, which is associated with the reduction of the influence of M.O. Semashko. From the 1930s onwards, the goal of physical culture in the USSR, like all other institutions, would depend on the political situation. Adequately articulated goals that meet social demands and expectations are able to form a pool of stakeholders and trigger institutionalization, which identified during the work on the article.*

Key words*: institutionalization, militarization, "hygienists", goal setting, "proletcult".*

Постановка проблеми. Інституціоналізація як «акт або процес встановлення нової норми в суспільстві» (Institutionalization. (2013). In K. Bell (Ed.), *Open education sociology dictionary*. Retrieved